

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018-03-05 Nr. (18.18-31-1E)RM-7441

DĖL METINĖS PAJAMŲ DEKLARACIJOS GPM308 FORMOS IR JOS PRIEDŲ FORMŲ UŽPILDYMO, PATEIKIMO BEI TIKSLINIMO TAIŠYKLIŲ PAKEITIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos praneša, kad virštininko 2018 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. VA-21 buvo pakeistos Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų formų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklės, patvirtintos 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96 „Dėl Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formos ir jos priedų užpildymo, pateikimo bei patikslinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau - Taisyklės).

2017 m. mokestinio laikotarpio pajamų deklaravimo tvarka nesikeičia. Taisyklių pakeitimai yra aktualūs **2018 m. iš Lietuvos galutinai išvykstantiems nuolatiniais Lietuvos gyventojams**, deklaruojantiems laikotarpio nuo š. m. sausio 1 d. iki galutinio išvykimo dienos gautas pajamas. Taisyklių pakeitimai dėl 2017 m. ir ankstesniais metais gautų pajamų deklaravimo tvarkos yra redakcinio pobūdžio, siekiant išskirti 2018 m. pajamų deklaravimo ypatumus.

Taisyklių nuostatos pakeistos bei papildytos, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymą Nr. XIII-841. Šiuo įstatymu pakeistos Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau - GPMĮ) nuostatos taikomos, apskaičiuojant ir deklaruojant per 2018 m. ir vėlesnį mokestinį laikotarpį nuolatinio Lietuvos gyventojų gautas pajamas.

2018 m. mokestinio laikotarpio gautų pajamų apskaičiavimo ir deklaravimo esminiai pakeitimai:

1. Apskaičiuojant gyventojui taikytiną metinį neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau - metinis NPD), įskaičiuojamos užsienio valstybėje gautos pajamos, kurios, naikinant dvigubą apmokestinimą pagal GPMĮ 37 straipsnį, yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio sumokėjimo Lietuvos Respublikoje. Tokios pajamos deklaruojamos Metinės pajamų deklaracijos (toliau - deklaracija) GPM308P priede „Apmokestinamosios pajamos“, išskyrus gautas iš individualios veiklos, kurios deklaruojamos GPM308V „Individualios veiklos pajamos“ priede. Vietoje joms taikomo pajamų mokesčio tarifo turi būti įrašomas skaitmuo 1 (Taisyklių 25, 70¹.2 p.).

2. Papildomas NPD už auginamus vaikus (įvaikius) nuo 2018 m. netaikomas, todėl, deklaruojant 2018 m. pajamas, deklaracijoje (17 lauk.) neįrašomas (Taisyklių 128¹ p.).

3. Sąvoka „netauriųjų metalų laužas“ pakeista į sąvoką „atliekos“. Pajamos už parduotas ar kitaip perleistas nuosavybės atliekas deklaruojamos GPM308P priede, taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą (Taisyklių 21, 25 p.)

4. Atsižvelgiant į 20² papunkčiu papildytą GPMĮ 17 str. 1 dalį, Taisyklės papildytos paaiškinimu, kaip GPM308P ir GPM308N prieduose deklaruojamos 2018 m. gautos didesnės nei 500 eurų palūkanų sumos už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kreditų įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka ir / ar palūkanų sumos už suteiktas lėšas per sutelktinio finansavimo platformą Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka (Taisyklių 29, 41 punktai).

Šioms palūkanoms žymėti yra skirtas 55 pajamų rūšies kodas (papildytas Taisyklių 2 priedo „Pajamų rūšių kodų sąrašas“ 2.7 papunktis).

5. GPM308V priedo „Individualios veiklos pajamos“ I skyriuje turi būti deklaruojamos 2018 m. pajamos iš įregistruotos / registruotinos individualios veiklos, kurioms, be kita ko, priskiriamos iš veiklos, vykdomos įsigijus verslo liudijimus (išskyrus „Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo arba nakvynės ir pusryčių paslaugos) gautos:

- visos pajamos, gautos už parduotas prekes ir / ar suteiktas paslaugas iš juridinių asmenų, kurių veikla tapati gyventojų veiklai, vykdomai pagal įsigytą verslo liudijimą;
- už juridiniams asmenims suteiktas paslaugas ir parduotas prekes (įskaitant savo gamybos) bei už gyventojams jų individualios prekybos veiklos tikslais parduotas ne savo gamybos prekes gautų pajamų dalis, viršijanti 4 500 eurų;
- pajamų dalis, viršijanti 45 000 eurų;
- už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės žemės ūkio veikoje naudojamą ilgalaikį turtą (Taisyklių 62¹ p.).

6. Nuo 2018 m. nebegalioja GPMĮ 18 str. 6 dalies taisyklė, pagal kurią leidžiami atskaitymai buvo atimami iš pajamų atskirai pagal kiekvienos veiklos rūšį. Todėl apmokestinamosios pajamos iš visų individualios veiklos rūšių ir su jų gavimu (uždirbimu) susiję leidžiami atskaitymai deklaruojami ir apskaičiuojami bendromis sumomis vienoje GPM308V priedo eilutėje. Šios pajamos deklaruojamos, V1 laukelyje įrašant 93 pajamų rūšies kodą (Taisyklių 64¹, 66.5.2 p.).

Tik žemės ūkio veiklos pajamos ir su jų gavimu (uždirbimu) susiję leidžiami atskaitymai įrašomi atskiroje 2018 m. deklaracijos GPM308V priedo I skyriaus eilutėje. Šios pajamos deklaruojamos, V1 laukelyje įrašant 35 pajamų rūšies kodą (Taisyklių 66.1.2 p.).

Be, to atskirose eilutėse (pagal pajamų rūšį ir užsienio valstybę) deklaruojamos skirtingose užsienio valstybėse gautos individualios veiklos pajamos, kurios pagal GPMĮ 37 straipsnį yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio Lietuvos Respublikoje (Taisyklių 63¹.3 p.).

7. Deklaruojant 2018 m. pajamas, nebereikia įrašyti vykdomos veiklos rūšies kodo iš Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus, todėl GPM308V priedo V2 laukelį reikia užpildyti tik tada, kai deklaruojamos pajamos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės žemės ūkio veikoje naudojamą ilgalaikį turtą (Taisyklių 67¹ p.).

8. 2018 m. gautoms individualios veiklos pajamų rūšims žymėti yra skirti tik 2 pajamų rūšies kodai: 35 - žemės ūkio veiklos pajamoms ir 93 - visoms kitoms (Taisyklių 66.1.2, 66.5.2 punktai).

9. Taisyklių 70¹ punkte aptarti individualios veiklos pajamoms taikomi pajamų mokesčio tarifai:

- 0 - kai žemės ūkio veiklos pajamas deklaruoja gyventojai, kurie 2018 m. mokestiniu laikotarpiu neprivalo registruotis ir nėra įregistruoti PVM mokėtojais;
- 10 - kai žemės ūkio veiklos pajamas deklaruoja 2018 m. PVM mokėtoju įregistruotas arba juo registruotis privalantis gyventojas;
- 15 - kai deklaruojamos visos kitos individualios veiklos pajamos.

Vietoje mokesčio tarifo įrašomas vienas (1), kai deklaruojamos užsienio valstybėje gautos (uždirbtos) žemės ūkio veiklos pajamos (t. y. kai V1 yra 35 kodas) arba visos kitos individualios veiklos pajamos (t. y. kai V1 yra 93 kodas), kurios pagal GPMĮ 37 straipsnį yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio Lietuvos Respublikoje.

10. Pasirinktas (tik vienas) leidžiamų atskaitymų apskaičiavimo būdas (pagal faktines išlaidas arba 30 procentų pajamų) taikomas visoms iš visų veiklos rūšių gautoms (uždirbtoms) pajamoms (Taisyklių 72¹, 73.2 p.). Tačiau gyventojas negali pasirinkti leidžiamais atskaitymais pripažinti 30 procentų pajamų sumą, jeigu kokią nors individualios veiklos pajamų dalį yra gavęs iš darbdavio (Taisyklių 73.1.1 p.).

11. Bendra mokėtina valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokų suma nuo individualios veiklos pajamų yra apskaičiuojama ir įrašoma V18 laukelyje tais atvejais, kai leidžiamais atskaitymais pripažįstama su pajamų gavimu (uždirbimu) susijusių GPMĮ 18 straipsnio nustatyta tvarka apskaičiuotų patirtų išlaidų suma (Taisyklių 74 p.).

12. Kaupimo apskaitos principą taikantis gyventojas V9 laukelyje gali deklaruoti ir atimti iš pajamų (žymimų 93 pajamų rūšies kodu) ankstesniais mokestiniais laikotarpiais patirtus deklaruotus nuostolius, neperkeltus į kito mokestinio laikotarpio deklaraciją, jeigu jis 2018 m.

tebevykdo tos pačios rūšies veiklą, dėl kurios jie buvo susidarę. Žemės ūkio veiklos pajamas (žymimas 35 pajamų rūšies kodu) deklaruojantis gyventojas gali atimti ir V9 laukelyje įrašyti ankstesniais mokestiniais laikotarpiais neperkeltų tik žemės ūkio veiklos nuostolių sumą. Šios nuostatos taikomos, jeigu mokestiniai nuostoliai buvo patirti tais ankstesniais mokestiniais laikotarpiais, kuriais pajamos apskaičiuotos, taikant kaupimo apskaitos principą (Taisyklių 76.2 p.).

13. GPM308V priedo II skyriuje deklaruojamoms pajamoms iš veiklos pagal verslo liudijimus gali būti priskiriamos 2018 m. gautos:

- 45 000 eurų neviršijančios pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą (verslo liudijimus), išskyrus didesnę nei 4 500 eurų sumą, gautą iš juridinių asmenų ir /ar iš individualią veiklą vykdančių gyventojų už jų prekybos veiklos tikslais parduotas prekes (išskyrus už parduotas savo gamybos prekes),

- 45 000 eurų neviršijančios pajamos pagal verslo liudijimą „Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos) (Taisyklių 81.5, 81.6.).

2018 m. gautos pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą apskaičiuojamos, iš gyventojų gautų pajamų sumą pridėjus prie ne didesnės nei 4 500 eurų pajamų, gautų iš juridinių asmenų (kurių veikla nėra tapati gyventojų vykdomai veiklai), už jiems parduotas prekes ir / ar suteiktas paslaugas, ir iš gyventojų už jų individualios prekybos veiklos tikslais parduotas prekes (išskyrus savo gamybos prekes), sumos. Bendra V13 laukelyje deklaruojama pajamų iš veiklos pagal verslo liudijimą suma neturi būti didesnė nei 45 000 eurų (Taisyklių 82 p.).

14. Kai per 2018 m. mokestinį laikotarpį iš verslo liudijime (visuose verslo liudijimuose, neįskaičiuojant iš veiklos „Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos)“) gauta suma yra didesnė nei 45 000 eurų, tai šią sumą viršijanti pajamų dalis pripažįstama pajamomis iš registruotinos individualios veiklos ir deklaruojama GPM308V priedo I skyriuje (93 pajamų rūšies kodu) (Taisyklių 71 p.).

Kai iš veiklos pagal verslo liudijimą „Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos)“ 2018 m. gautos pajamos yra didesnės nei 45 000 eurų, tai šią sumą viršijanti pajamų dalis deklaruojama GPM308P priede ir apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą (Taisyklių 82 p.).

15. Apskaičiuojant deklaracijos GPM308 formos 14 laukelyje įrašytiną bendrą neapmokestinamųjų pajamų sumą, įskaičiuojamos užsienio valstybėje gautos pajamos, pagal GPMĮ 37 straipsnį atleidžiamos nuo pajamų mokesčio sumokėjimo (GPM308V priedo eilučių, kurių V5 laukelyje yra įrašytas 1, V10 lauk. ir GPM308P priedo eilučių, kurių P1 laukelyje yra įrašytas 1, P4 laukelių sumos) (Taisyklių 123.3, 123.5 p.).

16. Deklaruojant 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamas, MNPD apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$MNPD = 4\,560 \text{ (Eur)} - 0,5 \times (GMP \text{ (Eur, ct)} - 4\,800 \text{ (Eur, t. y. dvylika minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios 2018 m. sausio 1 d., dydžių), kurioje GMP apskaičiuojamos, sudėjus visų GPM308P priedo lapų P4 laukelių (eilučių, kurių P1 laukelyje įrašyta penkiolika ir / arba vienas), išskyrus P2 laukelyje pažymėtas 71, 72 pajamų rūšių kodais, visų GPM308T priedo lapų T32 laukelių, visų GPM308V priedo lapų V10 laukelių (eilučių, kurių V5 laukeliuose įrašyta penkiolika, dešimt arba vienas), visų GPM308K priedo lapų K24 laukelių, GPM308F priedo F12 laukelio sumas (Taisyklių 124.2 p.).$

17. Deklaracijos 15A laukelį turi užpildyti tik teisę į didesnę - 390 eurų 2018 m. mėnesio NPD turintis gyventojas, t. y. gyventojas, kuriam nustatytas 30-55 procentų darbingumo lygis, sulaukęs senatvės pensijos amžiaus gyventojas, kuriam nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, ir gyventojas, kuriam nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis (Taisyklių 125 p.).

18. Deklaracijos 15B laukelį turi užpildyti tik teisę į didesnę - 450 eurų 2018 m. mėnesio NPD turintis gyventojas, t. y. gyventojas, kuriam nustatytas 0-25 procentų darbingumo lygis, sulaukęs senatvės pensijos amžiaus gyventojas, kuriam nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, ir gyventojas, kuriam nustatytas sunkus neįgalumo lygis (Taisyklių 126 p.).

19. Apskaičiuojant deklaracijos 18 laukelyje įrašytinas 2018 m. pajamas, kurioms taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas, sudedamos 13 ir 16 lauk. sumos (Taisyklių 129¹ p.)

20. Deklaruojant 2018 m. pajamas, deklaracijos 18A laukelis užpildomas, jeigu gyventojas iš individualios veiklos (išskyrus žemės ūkio veiklą) gavo pajamų, kurioms taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas (t. y. kai V1 laukelyje įrašytas 93 kodas, o V5 laukelyje - 15). Tokiu atveju deklaracijos 18A laukelyje įrašoma taikytino pajamų mokesčio kredito suma (Taisyklių 130¹ p.)

21. Deklaruojant 2018 m. pajamas, deklaracijos 19 laukelis užpildomas, jeigu gyventojas iš individualios žemės ūkio veiklos gavo pajamų, kurioms taikomas 10 procentų pajamų mokesčio tarifas (t. y. kai V1 laukelyje įrašytas 35 kodas, o V5 laukelyje - 10) (Taisyklių 131¹ p.).

22. Deklaracijos 22 laukelyje turi būti įrašoma pajamų, apmokestinamų, taikant 10 procentų pajamų mokesčio tarifą, suma, kuri yra lygi GPM308V priedo eilutės, kurios V5 laukelyje įrašyta 10, V10 laukelio sumai (Taisyklių 134 p.).

23. Deklaracijos 23 laukelyje turi būti įrašoma pajamų mokesčio suma nuo pajamų, apmokestinamų taikant 10 procentų pajamų mokesčio tarifą. Įrašytina suma apskaičiuojama, 22 laukelio sumą padauginus iš 0,1 ir atėmus 19 laukelio sumą (Taisyklių 135 p.).

24. Deklaracijos 24 laukelyje turi būti įrašoma pajamų mokesčio suma nuo pajamų, apmokestinamų taikant 15 procentų mokesčio tarifą, kuri apskaičiuojama taip:

- 21 laukelio sumą (kai 21 laukelis užpildytas) padauginus iš 0,15 ir atėmus 18A laukelyje įrašyto pajamų mokesčio kredito sumą, padaugintą iš 21 laukelio sumos ir padalintą iš 18 laukelio sumos (t. y. atėmus perskaičiuotą mokesčio kredito sumą dėl individualios veiklos pajamoms tenkančios GPMĮ 21 straipsnyje nurodytų išlaidų dalies);

- 18 laukelio sumą (kai 21 laukelis neužpildytas) padauginus iš 0,15 ir atėmus 18A laukelyje įrašyto pajamų mokesčio kredito sumą (Taisyklių 136.2 p.).

25. Deklaracijos 25 laukelyje turi būti įrašoma pajamų mokesčio suma nuo pajamų, apmokestinamų taikant 5 procentų mokesčio tarifą, kuri apskaičiuojama 13A laukelio sumą padauginus iš 0,05 (Taisyklių 137.2 p.).

26. Deklaracijos 26 laukelyje įrašoma bendra pajamų mokesčio suma, apskaičiuota sudėjus deklaracijos 23, 24 ir 25 laukelių sumas.

27. Deklaruojant 2018 m. pajamas, užpildomas GPMPU priedo I skyrius, jeigu deklaruojamos individualios žemės ūkio veiklos pajamos, apmokestinamos, taikant 10 procentų pajamų mokesčio tarifą, jeigu nuo šių pajamų toje užsienio valstybėje buvo išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokeskis ar jam tapatus mokeskis (Taisyklių 169 p.).

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

